

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D., v právní věci žalobce: **A. O.**, nar., st. příslušnost I., t. č. pobytem, zastoupen Mgr. Jiřinou Neumannovou, LL.M., advokátkou se sídlem Nile House, Karolínská 654/2, Praha 8 – Karlín, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje**, odbor cizinecké policie, se sídlem Kounicova 24, Brno, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 25. 3. 2016, č. j. KRPB-74637-17/ČJ-2016-060022-50A,

t a k t o:

- I. Žaloba **s e z a m í t á**.
- II. Žalobce **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

Žalobce se žalobou domáhá zrušení rozhodnutí žalované ze dne 25. 3. 2016, č. j. KRPB-74637-17/ČJ-2016-060022-50A (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž byl zajištěn ve smyslu § 129 odst. 1 a 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), a to na dobu 32 dnů od okamžiku omezení osobní svobody, tj. od 25. 3. 2016 do 25. 4. 2016, za účelem předání do příslušného členského státu Evropské unie (dále jen „EU“) podle Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. 6. 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského

státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále jen „nařízení Dublin III“ či „Dublinské nařízení“).

II. Napadené rozhodnutí

V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaná odkázala na ustanovení § 129 odst. 1 a 3 zákona o pobytu cizinců a uvedla, že je-li to nezbytné k pokračování přípravy předání nebo průvozu cizince, je policie oprávněna na dobu nezbytně nutnou cizince, který neoprávněně vstoupil nebo pobýval na území, zajistit za účelem jeho předání podle přímo použitelného právního předpisu EU.

Při rozhodování o zajištění žalovaná vycházela z následujících skutkových okolností. Žalobce byl zadržen na území ČR na dálnici D2 v prostoru bývalého hraničního přechodu Lanžhot, kterak cestoval v dodávce P. B., MPZ Polsko, jedoucí ve směru ze Slovenska do ČR společně se skupinou dalších 16 osob. Žalobce neměl u sebe cestovní doklad. Na základě lustrace v systému EURODAC bylo zjištěno, že jeho otisky prstů se shodují se záznamy ID z Bulharska a ID z Maďarska. Z toho žalovaná dovodila, že žalobce je veden jako žadatel o přiznání mezinárodní ochrany v členském státě EU, a to v Bulharsku a v Maďarsku, a proto jsou zde důvody pro zahájení dublinského řízení. V rámci správního řízení o uložení povinnosti k opuštění území žalobce uvedl, že odcestoval z Iráku před dvěma měsíci s rodinou svojí sestry D. B. do Turecka, odkud se dostali do Bulharska. Tam je kontrolovala policie, která jim sejmula otisky prstů a odvezla je do tábora, kde strávili čtrnáct dnů. Poté cestovali pomocí převaděče přes Srbsko do Maďarska, kde jim policie vzala opět otisky prstů, a byli převezeni do tábora, v němž zůstali asi čtyři dny. Za pomoci převaděče se dostali autem do ČR, což pro ně bylo velké překvapení. Chtějí se dostat do Německa. V ČR žalobce nemá žádné příbuzné, v Německu má rodina přátele. Jeho otec je mrtvý a matka žije v Iráku. Z důvodu nepříznivé situace v Iráku si matka přála, aby žalobce odcestoval se svojí sestrou do Německa. Žalobce již nemá žádné finanční prostředky, cestovní doklady nechal v Iráku.

Z uvedeného je zřejmé, že žalobce dne 25. 3. 2016 vstoupil a pobýval na území ČR bez víza a oprávnění k pobytu a dle zjištění je žalobce veden jako žadatel o přiznání mezinárodní ochrany v Bulharsku či Maďarsku a byl povinen zdržovat se na území Bulharska či Maďarska do doby, než bude rozhodnuto o jeho žádosti o mezinárodní ochranu. Výše uvedené skutečnosti zakládají důvod pro zahájení dublinského řízení. Žalovaná poukázala na čl. 28 nařízení Dublin III a uvedla, že v daném případě existuje nebezpečí útěku žalobce, neboť tento je žadatelem o mezinárodní ochranu v Bulharsku či Maďarsku a měl za povinnost setrvat na tomto území až do skončení řízení o žádosti o mezinárodní ochranu. Žalobce vstoupil na území EU nelegálně bez cestovního dokladu a bez víza a bez těchto dokladů měl v úmyslu cestovat dále do Německa. Svým jednáním prokázal, že v úsilí o dosažení svého cíle nemá zábrany porušovat právní předpisy upravující vstup a pobyt cizinců na území států EU, přičemž jeho jednání nedává záruku, že bude dobrovolně vyčkávat na území ČR do doby, než bude předán do země, která je příslušná k posouzení jeho žádosti o mezinárodní ochranu. Tím je dáno nebezpečí útěku žalobce.

Žalovaná zkoumala rovněž možnosti uložení mírnějších opatření, zejména zvláštního opatření za účelem vycestování cizince z území podle ustanovení § 123b zákona o pobytu cizinců, nicméně shledala, že by mírnější donucovací opatření nebyla účinná a uložení zvláštních opatření za účelem vycestování podle ustanovení § 123b zákona o pobytu cizinců by bylo z hlediska jednání jmenovaného nedostačující, a to zejména po zhodnocení popsaného skutkového stavu. V rámci rozhodování o zajištění se žalovaná rovněž zabývala tím, zdali je předání žalobce potenciálně možné a zdali nebude nepřiměřeně zasaženo do jeho soukromého a rodinného života. K tomu žalovaná uvedla, že žalobce přicestoval do ČR se svojí sestrou, jejím manželem a jejich dvěma nezletilými dětmi. Otec je mrtvý a matka, která žije v Iráku, si podle sdělení žalobce přála, aby odcestoval se sestrou a její rodinou do Německa, které bylo také konečným cílem žalobcovy cesty. Žalobce bude umístěn do zařízení pro zajištění cizinců společně se svojí sestrou a její rodinou, tito tedy nebudou žádným způsobem rozdělováni a budou pobývat v zařízení společně. S ohledem na zde uvedené vyjádřila žalovaná přesvědčení, že zajištěním žalobce a jeho předáním podle mezinárodní smlouvy do státu, v němž je se jmenovaným vedeno řízení o azylu, nebude nepřiměřeně zasaženo do jeho rodinného a soukromého života. Bulharsko i Maďarsko jsou považovány za bezpečné země dodržující právní předpisy na ochranu uprchlíků. Žalovaná rovněž poukázala na skutečnost, že podle statistických údajů uvedených na stránkách Ministerstva vnitra je zřejmé, že procento předaných osob v rámci dublinského řízení do Maďarska vzrostlo, jelikož např. za listopad 2015 bylo do této země předáno 40 osob. Proto považovala žalovaná předání žalobce za možné. Žalovaná rovněž vyhodnotila dobu zajištění, přičemž při zohlednění lhůt stanovených v čl. 28 nařízení Dublin III a lhůty podle § 27 odst. 3 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, stanovila dobu zajištění v délce 32 dnů od okamžiku omezení osobní svobody. Přitom má žalovaná za to, že tato lhůta je v souladu s relevantní judikaturou Nejvyššího správního soudu, konkrétně rozsudkem č. j. 7 Azs 11/2015-32.

III. Žaloba

V žalobě proti napadenému rozhodnutí žalobce uvedl následující žalobní body. Podle jeho názoru je napadené rozhodnutí nezákonné z následujících procesních a meritorních pochybení: 1. Žalovaná nepřezkoumatelným a nesprávným způsobem posoudila otázku reálného předpokladu předání žalobce do Maďarska či Bulharska. 2. Žalovaná chybně posoudila existenci vážného nebezpečí útěku, neboť nesprávně a bez dalšího předpokládala, že žalobce nechce žádat o azyl v ČR, ale pouze v Německu. 3. Žalovaná se taktéž dopustila procesní vady, která měla vliv na nezákonnost napadeného rozhodnutí, neboť jmenovala tlumočníka, který není zapsán v seznamu tlumočnicků a který řádně neovládal perský jazyk (farsí). 4. Žalovaná pochybila, když jako účastníka řízení o zajištění žalobce nepřibrala i sestru žalobce, která je současně jeho zákonnou zástupkyní, a jejího manžela.

K prvnímu žalobnímu bodu žalobce uvedl, že žalovaná se otázkou možnosti předání žalobce do Maďarska zabývala pouze zcela nepřezkoumatelným a nesprávným způsobem. Konkrétně žalovaná pouze konstatovala, že Maďarsko dodržuje právní předpisy na ochranu uprchlíků a že předání do Maďarska bylo v některých případech fakticky realizovatelné. Žalovaný správní orgán však tyto závěry nikterak neodůvodnil a vůbec se nezabýval tím, zda v Maďarsku dochází k systematickým nedostatkům v azylovém řízení, které by bránily předání žalobce do této země, a tudíž i naplnění účelu zajištění. Žalobce konstatuje, že předání

jeho a jeho rodiny do Maďarska není právně možné, a to z důvodu existence závažných důvodů se domnívat, „že dochází k systematickým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení“ ve smyslu čl. 3 odst. 2 Dublinského nařízení. V důsledku této absence reálného předpokladu předání do Maďarska je přitom i zajištění žalobce za tímto účelem nezákonné. Za tyto nedostatky žalobce považuje následující okolnosti: 1. S ohledem na skutečnost, že žalobce přicestoval na území Maďarska ze Srbska a Srbsko je Maďarskem považováno za třetí bezpečnou zemi, hrozí, že žalobce bude deportován do Srbska bez toho, aby jeho žádost byla meritorně přezkoumána. 2. I v případě, že by maďarský Úřad žádost žalobce o mezinárodní ochranu meritorně přezkoumal a tuto žádost zamítl, žalobce nedisponuje v Maďarsku prostředkem nápravy, který by bylo možné považovat za účinný ve smyslu čl. 13 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Ve vztahu k prvnímu nedostatku žalobce odkazuje na rozsudky Krajského soudu v Praze č.j. 49 Az 109/2015-74 a č. j. 49 Az 110/2015-79, oba ze dne 14. ledna 2016. Dále žalobce poukázal na to, že ze zprávy organizace Hungarian Helsinki Committee popisující aktuální azylový systém v Maďarsku vyplývá, že je-li žádost o mezinárodní ochranu meritorně přezkoumána a není-li shledána jako důvodná, může se cizinec obrátit se žádostí o přezkum takového rozhodnutí na soud. V takovém případě však platí, že „podání žaloby proti rozhodnutí o zamítnutí žádosti nemá ze zákona odkladný účinek“. Tím se však žaloba jako prostředek nápravy bez dalšího stává neúčinnou ve smyslu čl. 13 ve spojení s čl. 3 Evropské úmluvy. Jak totiž v minulosti konstatoval Evropský soud pro lidská práva (dále jen „ESLP“), v případech, kdy hrozí cizinci navrácení do země, ve které existuje nebezpečí nelidského či ponižujícího zacházení (spočívající v tomto případě v nebezpečí řetězové deportace ze Srbska do země původu z důvodu absence efektivního azylového mechanismu v této zemi), „článek 13 vyžaduje, aby dotčená osoba měla přístup k oprávněmu prostředku, jenž má ze zákona odkladný účinek“ (ESLP, *Gebremedhin v. Francie*, č. 25389/05, rozsudek z 26. dubna 2007, § 66). Tento požadavek však v případě Maďarska zjevně splněn není. Na uvedeném hodnocení nic nemění ani fakt, že cizinec může soud o přiznání odkladného účinku požádat. Jak totiž uvedl ESLP, odkladný účinek musí mít žaloba automaticky (*de plein droit*), tj. nezávisle na úvaze soudu, zda odkladný účinek žalobě přizná či nikoliv. Navíc, je-li žádost o mezinárodní ochranu zamítnuta, disponuje cizinec pro podání žaloby lhůtou osmi dnů (viz opět zpráva organizace Hungarian Helsinki Committee, s. 4). Tato lhůta se velmi přibližuje lhůtě sedmi dnů, o které Ústavní soud ČR prohlásil, že je neslučitelná s čl. 13 Evropské úmluvy (nález ze dne 1. 12. 2009, Pl. ÚS 17/09, č. 9/2010 Sb.). Žalobce tedy shrnuje, že v případě Maďarska dochází k systematickým nedostatkům ve smyslu čl. 3 odst. 2 Dublinského nařízení, pokud jde o azylové řízení, a Maďarsko proto není možné považovat za stát, který by v souladu s Dublinským nařízením byl odpovědný za posouzení azylové žádosti podané žalobcem. Pokud tedy napadeným rozhodnutím došlo k zajištění žalobce za účelem předání do tohoto státu, jde o rozhodnutí, které je nezákonné. Na uvedeném závěru nic nemění ani skutečnost, že navzdory uvedeným nedostatkům k předávání do Maďarska ze strany České republiky reálně dochází (na což poukazuje žalovaná ve svém rozhodnutí).

Obdobně se žalovaná nevěnovala otázce možnosti předání žalobce do Bulharska. V tomto směru žalovaná pouze konstatovala, že Bulharsko je bezpečná země, která dodržuje právní předpisy zabývající se ochranou uprchlíků, aniž by tento závěr jakkoliv odůvodnila. Faktickou realizovatelností předání ve stanovených lhůtách se pak žalovaná nezabývala vůbec. Ve vztahu k možnosti předání žalobce do Bulharska je tak napadené rozhodnutí nutné

považovat za nepřezkoumatelné. Žalovaná se v první řadě nezabývala otázkou, zda podobně jako v Maďarsku neexistují překážky předání ve smyslu čl. 3 odst. 2 Dublinského nařízení, ani zda ve vztahu k této zemi existuje reálný předpoklad, že k předání ve stanovených lhůtách skutečně dojde. Obě úvahy jsou přitom pro posouzení legality rozhodnutí o zajištění za účelem předání naprosto určující (viz k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2015, č. j. 1 Azs 248/2014 – 27). Uvedený závěr, ačkoliv byl Nejvyšším správním soudem učiněn ve vztahu k rozhodnutí Ministerstva vnitra o samotném předání, je nutné analogicky vztáhnout i na rozhodnutí policie o zajištění za účelem předání. Jestliže totiž k předání nemůže dojít, stává se rozhodnutí o zajištění cizince za tímto účelem nezákonné.

K druhému žalobnímu bodu žalobce uvedl následující tvrzení. Žalovaná porušila ustanovení čl. 28 odst. 2 Dublinského nařízení ve spojení s § 129 odst. 4 zákona o pobytu cizinců, když nesprávně posoudila existenci vážného nebezpečí útěku a nezbytnosti zajištění dle čl. 28 odst. 2 Dublinského nařízení. Žalovaná v napadeném rozhodnutí dovodila existenci vážného nebezpečí útěku z toho, že žalobce spolu s rodinou opustil zcela nepřijatelné podmínky žadatelů o azyl v Bulharsku a Maďarsku. Jak přitom vyplývá ze shora uvedeného, u těchto dvou členských států byly identifikovány závažné nedostatky v azylovém řízení. Nemůže být proto přičítáno k tíži žalobce, že tyto země opustil a usiloval o adekvátní azylové řízení. Žádného jiného jednání, které by zakládalo vážné nebezpečí útěku jakožto kvalifikované jednání dle § 129 odst. 4 zákona o pobytu cizinců, ve spojení s Dublinským nařízením, se přitom žalobce nedopustil a ani žalovaná v napadeném rozhodnutí žádnou takovou skutečnost neuvedla. Žalobce k tomuto dodává, že pokud by to české zákony umožňovaly, požádal by o mezinárodní ochranu v ČR nebo kdekoliv jinde, kde mu bude zaručen adekvátní standard azylového řízení tak, jak je garantován právními předpisy EU. Vzhledem k tomu, že zákon o azylu však neumožňuje cizincům v postavení žalobce projevit úmysl žádat o mezinárodní ochranu v ČR, nemůže žalovaná bez dalšího předpokládat, že žalobce uprchne do Německa. Vzhledem k tomu, že žalobce nebyl přiměřeně poučen o svém postavení a žalovaná se řádným způsobem nesnažila zjistit stav věci ve vztahu k existenci nebezpečí útěku způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti (tj. nekladla otázky k důvodům odchodu z Maďarska a Bulharska ani k úmyslu žádat o azyl či ochotě zůstat v ČR), žalovaná nedostatečně zjistila skutkový stav a nesprávně posoudila existenci vážného nebezpečí útěku, čímž způsobila nezákonnost napadeného rozhodnutí.

K třetímu žalobnímu bodu žalobce uvedl, že žalovaná se taktéž dopustila procesní vady, která měla vliv na nezákonnost napadeného rozhodnutí, neboť jmenovala tlumočníka, který není zapsán v seznamu tlumočnicků a který řádně neovládal perský jazyk (farsí). Žalobce k tomuto upozorňuje, že nelze tvrdit, že tlumočník zapsaný v seznamu znaleců a tlumočnicků nebyl k dispozici, neboť v tomto seznamu je zapsáno hned několik tlumočnicků z perského jazyka. Předmětný tlumočník pan A. A. F. přitom perský jazyk ani řádně neovládal a mluvil arabsky. Žalobce zdůrazňuje, že se jedná o závažnou vadu řízení, která způsobuje nezákonnost napadeného rozhodnutí. Žalobce totiž vůbec neporozuměl obsahu výsledku a skutečností, ke kterým se má v rámci řízení vyjádřit. Vzhledem k tomu, že žalovaná jmenovala tlumočníka v rozporu se s příslušnými ustanoveními zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „SŘ“), a žalobce neměl v důsledku toho účinnou možnost vyjádřit se k předmětu řízení a obsahu napadeného rozhodnutí, je zřejmé, že napadené rozhodnutí trpí vadami, pro které je ho nutné považovat za nezákonné.

Ke čtvrtému žalobnímu bodu žalobce uvedl, že ve smyslu ustanovení § 27 odst. 2 SŘ jsou účastníky řízení též „další dotčené osoby, pokud mohou být rozhodnutím přímo dotčeny ve svých právech nebo povinnostech“. Dle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu je ve smyslu tohoto ustanovení nutné považovat za účastníky řízení o zajištění cizince též jeho nezletilé děti. Ke stejnému závěru je pak nutné dospět i ve vztahu k ostatním zajištěným členům rodiny. Ačkoliv Nejvyšší správní soud svůj požadavek postupu podle § 27 odst. 2 SŘ výslovně formuloval pouze ve vztahu k řízení o zajištění rodičů u nezletilých dětí, je zřejmé, že stejný požadavek je nutné analogicky použít i vůči zbylým členům rodiny, kteří do ČR přicestovali společně a společně zde i plánují žádat o mezinárodní ochranu. Zachování celistvosti rodiny je totiž nutnou podmínkou každého rozhodnutí o zajištění. Rozhodnutí nezajistit, popř. zrušit rozhodnutí o zajištění jednoho z členů rodiny tak vyvolává nutnost nezajistit, popř. zrušit rozhodnutí o zajištění i u zbylých členů rodiny. Vzhledem k tomu, že žalobce přicestoval společně se svou sestrou, jejím manželem a jejich nezletilými dětmi, je zřejmé, že žalovaná měla jako účastníka řízení přibrat i sestru žalobce, která je jeho zákonnou zástupkyní, a jejího manžela. Zajištění či naopak propuštění žalobce se totiž přímo dotýká práv sestry žalobce a zbytku její rodiny. Žalovaná proto pochybila, pokud tak v napadeném rozhodnutí neučinila a své rozhodnutí v tomto směru ani nikterak neodůvodnila.

Z uvedených důvodů žalobce navrhl zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci k dalšímu řízení, přičemž požadoval přiznání náhrady nákladů řízení.

IV. Vyjádření žalované

K prvním dvěma žalobním bodům žalovaná uvedla následující. Především poukázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2013, č.j. 1 As 90/2011 – 124, a usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 11. 2011, č.j. 7 As 79/2010 – 150, a uvedla, že ze skutkových okolností případu bylo podle jejího názoru zřejmé, že konečným cílem cesty žalobce je dostat se do Německa. Do úvahy pak žalovaná vzala i další podstatné skutkové okolnosti, a to, že žalobce zcela vědomě bez platného cestovního dokladu a náležitých oprávnění ke vstupu a pobytu vstupoval na území členských států schengenského prostoru či EU, čímž systematicky porušoval jak mezinárodní, tak vnitrostátní právní předpisy.

K alternativnímu určení příslušného členského státu žalovaná uvádí, že primárním účelem zajištění je podle § 129 odst. 1 zákona o pobytu cizinců ve spojení s čl. 28 nařízení Dublin III vytvoření podmínek pro realizaci předání, resp. přemístění cizince do členského státu, který je příslušný posoudit jeho žádost o mezinárodní ochranu. Žalované tedy nepřisluší v rámci řízení o zajištění podle § 129 zákona o pobytu cizinců určovat či rozhodovat o tom, zda a do které země bude cizinec, u jehož otisků prstů byla nalezena shoda v rámci systému Eurodac, předán. K tomu je příslušné Ministerstvo vnitra, proti jehož rozhodnutí o přemístění cizince je přípustná žaloba.

K namítané nepřipustnosti zajištění žalovaná odkázala na rozsudek Soudního dvora EU (dále jen „SDEU“) ze dne 21. 12. 2011, N. S. (C-411/10) Secretary of State for the Home Department a M. E. a další (C-493/10) proti Refugee Applications Commissioners a Minister

for Justice, Equality and Law Reform. Tento rozsudek řeší otázky spojené s výkladem některých ustanovení komunitárních předpisů, které se vztahují k nařízení Rady (ES) č. 343/2003 ze dne 18. 2. 2003 (tzn. nařízení Dublin II), podle jehož závěrů je dána domněnka, že s žadateli o azyl bude v každém členském státě zacházeno v souladu s požadavky Listiny základních práv EU, Ženevské úmluvy a Evropské úmluvy o lidských právech. Dále z tohoto rozsudku plyne, že pokud by každé porušení směrnic ze strany příslušného členského státu mělo vést k tomu, že členskému státu, v němž byla podána žádost o azyl, by bylo zabráněno v přemístění žadatele do prvně uvedeného státu, pak by to znamenalo, že ke kritériím pro určení příslušného členského státu uvedeným v kapitole III nařízení č. 343/2003 by bylo doplněno další kritérium vyloučení, podle něhož by drobná porušení pravidel uvedených směrnic v určitém členském státu mohla vést k tomu, že tento členský stát by byl osvobozen od povinností stanovených uvedeným nařízením.

K námitkám týkajícím se Srbska žalovaná uvedla, že řada zemí (mezi nimi i ČR, Německo, Dánsko, Rakousko či Spojené království) považuje Srbsko za bezpečnou třetí zemi. Žalovaná v této souvislosti poukázala též na závěry obsažené v rozsudku SDEU ze dne 17. 3. 2016, C-695/15 PPU, Shiraz Baig Mirza v. Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal.

Žalovaná dále zdůraznila, že pokud by bylo Maďarsko považováno za zemi, v níž hrozí žadatelům nelidské či ponižující zacházení, stěží by mohlo patřit mezi státy, které si na základě tzv. kvót mají mezi sebou přerozdělit v rámci systému relokací migranty z Itálie a Řecka, přičemž Maďarsku připadla podle těchto kvót povinnost převzít 306 migrantů z Itálie a 988 migrantů z Řecka.

Stran námitky nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí z hlediska možnosti předání žalobce do Bulharska žalovaná uvedla, že se stejnou měrou zabývala možností předání žalobce jak do Maďarska, tak i do Bulharska s výjimkou uvedení statistických dat týkajících se zpětného přijímání do Bulharska, neboť uváděná statistika takovými daty ve vztahu k Bulharsku za poslední tři měsíce bezprostředně předcházející době zajištění žalobce nedisponuje, a co se týče měsíce listopadu 2015, byla ze strany ČR podána do Bulharska jedna žádost o zpětné přijetí, přičemž k jednomu zpětnému přijetí bulharskou stranou také došlo. Žalovaná zopakovala svůj argument ohledně přerozdělení migrantů, který je stejně tak platný jak pro Maďarsko, tak i pro Bulharsko.

K námitce směřující k porušení zásad správního řízení ustanovením tlumočnicka žalovaná poukázala na to, že žalobci byl ustanoven tlumočník A. A. F., st. přísl. Irák, a dále také pan T. K., st. přísl. Irák. U obou tlumočnicků bylo řádně provedeno poučení o jejich povinnostech včetně složení slibu tlumočnicka. Žalobce samotný se pak v rámci své výpovědi vyjádřil tak, že žádá tlumočnicka do jazyka arabského a že souhlasí s osobou ustanoveného tlumočnicka. Požadavek na tlumočení z jazyka farsí v průběhu řízení žalobce ani jeho zákonná zástupkyně (sestra žalobce) nevnesli.

K námitce proti tomu, že sestra žalobce a její manžel nebyli přibráni jako účastníci řízení ve věci zajištění žalobce, žalovaná uvedla, že toto domnělé pochybení by bylo možno vnímat toliko jako chybu formální, kterou však žalobce, ani jeho sestra či její manžel nebyli kráceni na svých právech. Žalobcova sestra vystupovala v předmětném správním řízení jako

žalobcův zákonný zástupce a byla tedy informována o všech úkonech týkajících se žalobce. Nadto žalovaná zdůrazňuje, že byť formálně nebyly dotčené osoby za účastníky přibrány, i tak bylo z její strany zohledněno, že žalobce přicestoval na území ČR společně se svojí sestrou, jejím manželem a jejich společnými dětmi a jako rodina také budou společně umístěni do zařízení pro zajištění cizinců tak, aby nebylo nepřiměřeně zasaženo do jejich rodinného a soukromého života. Žalovaná v tomto ohledu dále odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2014, č.j. 4 Azs 115/2014, v němž se jednalo o nezletilé děti stěžovatelů.

V. Posouzení věci krajským soudem

O žalobě krajský soud rozhodl v souladu s ust. § 51 odst. 1 zák. č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s.ř.s.“) a ve smyslu § 172 odst. 5 zákona o pobytu cizinců ve věci rozhodl bez jednání, neboť účastníci jeho nařízení nepožadovali a krajský soud neshledal v posuzované věci nařízení jednání jako nezbytné.

Napadené rozhodnutí krajský soud přezkoumal v řízení podle prvního dílu hlavy druhé s.ř.s., která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v ustanoveních § 71 odst. 1 písm. c), d), odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první s.ř.s., přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu zjištěného k datu vydání napadeného rozhodnutí. Krajský soud dospěl k závěru, že žaloba **není důvodná**, přičemž se řídil následujícími úvahami.

Mezi stranami není sporný skutkový stav, který je dokumentován ve správním spisu žalované, který měl krajský soud při svém rozhodování k dispozici a z něhož vycházel. Všechny žalobní námitky v zásadě míří k posouzení přezkoumatelnosti a zákonnosti napadeného rozhodnutí (meritorní i procesní), a to i ve vazbě na zachování základních lidských práv žalobce, která jsou podle jeho názoru zajištěním na dobu 32 dnů nezákonně dotčena.

K námitkám sdruženým v prvním žalobním bodě krajský soud uvádí následující. Pokud žalobce namítal, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné vzhledem k otázce navrácení žalobce do Maďarska, krajský soud se s tímto názorem neztotožnil. Je zřejmé, že žalovaná se dostatečně zabývala tím, zda Maďarsko splňuje kritéria pro to, aby do něj žalobce mohl být předán, aniž by byly v ohrožení základní zásady mezinárodního uprchlického práva a lidskoprávní standardy. K tvrzení žalobce o hrozbě deportace do Srbska je třeba uvést, že Srbsko je ze strany ČR považováno za bezpečnou zemi (viz k tomu § 2 vyhl. č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců, s účinností od 18. 12. 2015). Problémem předání cizince ze strany Maďarska do Srbska se zabýval i SDEU ve svém nedávném rozsudku ve věci C-695/15, o předběžné otázce Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság, ze dne 17. 3. 2016 (dostupný na <http://curia.europa.eu/>). Předmětem sporu bylo posouzení možnosti vrácení žadatele o mezinárodní ochranu členským státem do třetí bezpečné země poté, co byl do tohoto členského státu přijat zpět na základě výsledku dublinského řízení. Pro účely předmětného řízení před krajským soudem je pak podstatné, že SDEU (který se v zásadě ztotožnil s názorem prezentovaným generální advokátkou Juliane Kokott) nikterak nezpochybnil možnost vrácení žadatele o mezinárodní ochranu Maďarskem do jiného státu, který považuje za bezpečnou zemi (v daném případě Srbsko). V této

souvislosti SDEU konstatoval, že „[v]zhledem k tomu, že příslušný členský stát není v rámci postupu přijetí žadatele zpět povinen informovat členský stát, který žadatele přemísťuje, o své platné právní úpravě, která stanoví domněnku nepřipustnosti žádosti o mezinárodní ochranu v případě žadatele, který přišel na jeho území z bezpečné třetí země, která je definována podle uvedené právní úpravy, nejsou tím, že tyto informace nebyly sděleny, dotčena práva žadatele. Žadatel má kromě toho ve vztahu k rozhodnutí o žádosti o mezinárodní ochranu v příslušném členském státě právo na podání účinného opravného prostředku podle článku 46 směrnice 2013/32 k soudu tohoto členského státu, které mu umožňuje napadnout podle jeho individuální situace na základě článku 38 či článku 39 této směrnice rozhodnutí, které se opírá o vnitrostátní právní předpisy vymezující bezpečné třetí země.“ Krajský soud je tedy přesvědčen, že připouští-li maďarská právní úprava potenciální vrácení žadatelů o mezinárodní ochranu do Srbska, jakožto bezpečné země, není tato skutečnost sama o sobě na závalu.

Pokud žalobce dále namítal, že v případě zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu v Maďarsku po jejím meritorním přezkumu neexistuje prostředek nápravy, který by bylo možné považovat za účinný ve smyslu čl. 13 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, pak k tomu krajský soud uvádí následující. Mezi stranami je nesporné, že proti rozhodnutí Maďarska o žádosti o udělení mezinárodní ochrany lze brojit za použití opravných prostředků. Krátké lhůty pro podání těchto opravných prostředků, kterými žalobce argumentuje, pak mohou samy o sobě jen stěží založit existenci systémových nedostatků ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III, neboť nepůsobí přímý zásah do právní sféry cizince, k němuž by mohlo dojít pouze tehdy, pokud by lhůta byla stanovena v natolik krátké době, že by bylo podání opravného prostředku fakticky znemožněno a účinná ochrana práv by byla v řízení o opravných prostředcích vyloučena. Dokazování obsahu cizí právní úpravy, které by bylo třeba k ověření jejího obsahu, žádá ze stran nenavrhl a ani krajský soud je nepovažoval pro posouzení věci za nezbytné. Na okraj krajský soud připomíná, že na cizí vnitrostátní právní úpravu nepůsobí maxima *iura novit curia* (viz k tomu obdobně Potěšil, L., Šimíček, V. a kol. Soudní řád správní. Komentář. Praha: Leges, 2015, s. 456).

Argumentoval-li žalobce podpůrně nálezem Ústavního soudu ČR ze dne 1. 12. 2009, sp. zn. Pl. ÚS 17/09 (přístupný na <http://nalus.usoud.cz>), jímž byla zrušena kratší sedmidenní lhůta pro podání žaloby proti rozhodnutí ministerstva o zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné, pak k tomu krajský soud uvádí, že závěry tohoto nálezu jsou určeny specificky pro prostředí českého správního soudnictví a podmínky českého ústavního pořádku, a proto je lze pouze obtížně přenášet do prostředí maďarské právní úpravy. Přitom nelze odhlédnout od zcela odlišného kontextu, v němž byl závěr Ústavního soudu vysloven a předmětná lhůta pro podání žaloby zrušena (tzn. zejména diferenciací mezi jednotlivými skupinami žadatelů o mezinárodní ochranu), a současného kontextu tzv. migrační krize, za níž řada členských států EU znovu přistupuje ke změně své právní úpravy azylového práva ve smyslu zefektivnění azylového řízení a jeho soudního přezkumu. Tento trend je ostatně patrný i z jednání institucí EU a chystaných změn právní úpravy společného azylového systému (zejm. zavedení společného seznamu bezpečných zemí, posílení efektivity návratové politiky atd., viz k tomu kupř. <http://www.mvcr.cz/migrace/clanek/rada-ministru-jednala-v-lucemburku-o-kvotach-i-o-revizi-dublinskeho-systemu.aspx>).

Krajský soud neshledal nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí ani v otázce hodnocení podmínek pro možné předání do Bulharska. Jakkoliv je pravdou, že v napadeném rozhodnutí chybí argumentace statistikou Ministerstva vnitra za příslušné období, která by mohla doložit, jaké počty cizinců jsou zpět do Bulharska z ČR skutečně předávány, tato statistika za období února 2016 je veřejně přístupná na <http://www.mvcr.cz/migrace/docDetail.aspx?docid=21979264&docType=ART&chnum=3> a je tak známa krajskému soudu z jeho úřední činnosti. Data obsažená v této statistice byla zveřejněna ke dni 15. 3. 2016, tedy před vydáním napadeného rozhodnutí, ovšem žalované je třeba dát za pravdu v tom, že tato statistika neobsahovala údaje o Bulharsku. Žalobce přitom netvrdí, že by na základě této statistiky bylo třeba dovodit, že předávání cizinců do Bulharska v dublinském řízení v relevantním období předcházejícím datu vydání napadeného rozhodnutí (25. 3. 2016) prokazatelně nefungovalo, takže samotný obsah předmětné statistiky není mezi stranami sporný. Krajský soud je přesvědčen, že neuvedení odkazu na tyto statistiky nemělo v posuzované věci a za těchto okolností žádný vliv na přezkoumatelnost a zákonost napadeného rozhodnutí.

K druhému žalobnímu bodu, v němž žalobce namítl nesprávné posouzení existence vážného nebezpečí útěku a nezbytnosti zajištění dle čl. 28 odst. 2 Dublinského nařízení, krajský soud uvádí následující. Podle ustanovení § 129 odst. 4 věty druhé zákona o pobytu cizinců platí, že „[z]a vážné nebezpečí útěku se zejména považuje, pokud cizinec pobýval na území neoprávněně, vyhnul se již dříve předání do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie³⁷), nebo se pokusil o útěk anebo vyjádřil úmysl nerespektovat pravomocné rozhodnutí o přemístění do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání. Za vážné nebezpečí útěku se dále považuje, pokud cizinec, který bude předán do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie přímo sousedícího s Českou republikou, nemůže oprávněně samostatně do tohoto státu cestovat a nemůže uvést adresu místa pobytu na území.“ Krajský soud uvádí, že citované ustanovení je třeba vykládat tak, že za vážné nebezpečí útěku se zejména považuje, pokud cizinec „pobýval na území neoprávněně“, vyhnul se již dříve předání do státu vázaného přímo použitelným předpisem EU, nebo se pokusil o útěk anebo vyjádřil úmysl nerespektovat pravomocné rozhodnutí o přemístění do státu vázaného přímo použitelným předpisem EU nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání. Tyto podmínky byly podle názoru krajského soudu v předmětné věci naplněny, neboť úmysl žalobce a jeho rodiny pokračovat dále do Německa je zcela zjevný jak z jejich jednání, tak i z jejich výpovědi ve správním řízení o uložení povinnosti opustit území. Proto se krajský soud zcela ztotožňuje se závěry žalované v napadeném rozhodnutí. Pokud pak žalobce tvrdí, že mu česká právní úprava neumožňuje podat žádost o udělení mezinárodní ochrany, pak toto tvrzení není správné, neboť žalobce může žádost podat, nicméně na ni bude nahlíženo ve smyslu ustanovení § 10a písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, jako na nepřipustnou a řízení o ní by bylo zastaveno. Proti tomuto rozhodnutí ministerstva je však přípustná žaloba ve správním soudnictví, přičemž odkladný účinek může být přiznán na základě návrhu žalobce (viz k tomu § 32 odst. 2 zákona o azylu).

Ve třetím žalobním bodě žalobce namítal, že žalovaná jmenovala pro účely úkonů ve správním řízení tlumočníka, který není zapsán v seznamu znalců a tlumočnicků a který řádně neovládal perský jazyk (farsí). Krajský soud těmto námitkám nepřisvědčil. Dle ustanovení

§ 16 odst. 3 SŘ platí, že „každý, kdo prohlásí, že neovládá jazyk, jímž se vede jednání, má právo na tlumočníka zapsaného v seznamu tlumočnicků, kterého si obstará na své náklady. V řízení o žádosti si žadatel, který není občanem České republiky, obstará tlumočníka na své náklady sám, nestanoví-li zákon jinak.“ Dle ustanovení § 24 odst. 1 zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, „může orgán veřejné moci ustanovit znalcem (tlumočnickem) osobu, která není zapsána do seznamu a má potřebné odborné předpoklady pro to, aby podala posudek (provedla tlumočnický úkon) a která s ustanovením vyslovila souhlas: a) není-li pro některý obor (jazyk) znalec (tlumočnick) do seznamu zapsán, b) nemůže-li znalec (tlumočnick) zapsaný do seznamu úkon provést, c) jestliže by provedení úkonu znalcem (tlumočnickem) zapsaným do seznamu bylo spojeno s nepřiměřenými obtížemi nebo náklady.“ Dle ustanovení § 24 odst. 2 ve spojení s § 6 téhož zákona je však v takovém případě ustanovený znalec či tlumočnick povinen před provedením úkonu složit slib do rukou toho, kdo jej jmenoval.

Jak je tedy patrné ze zde uvedeného, tlumočnickem lze za splnění zákonných předpokladů ustanovit též osobu nesplňující podmínku zápisu do seznamu tlumočnicků. V posuzovaném případě byl žalobci dne 25. 3. 2016 usnesením č. j. KRPB-74637-5/ČJ-2016-060022-50A tlumočnickem ustanoven pan T. K., který je zapsaný v seznamu tlumočnicků z jazyka arabského, disponující kulatým razítkem. Téhož dne byl pak žalobci usnesením č. j. KRPB-74637-13/ČJ-2016-060022-50A tlumočnickem ustanoven pan A. A. F., který podmínku zápisu do seznamu tlumočnicků nesplňoval. Tito tlumočnicki působili v průběhu správního řízení střídavě jako prostředníci při komunikaci s žalovanou. Pokud se jedná o skutečnost, že druhý jmenovaný tlumočnick není zapsán v seznamu tlumočnicků, pak zde krajský soud považuje za nutné zdůraznit, že na tomto postupu nespátřuje nic protiprávního. Jak je patrné ze spisové dokumentace, dotčený tlumočnick složil slib do rukou žalované a byl rovněž poučen o svých povinnostech vyplývajících ze zákona o znalcích a tlumočnících. Přitom, ačkoliv v seznamu tlumočnicků figurují jiné osoby vykonávající překladatelskou činnost z arabského jazyka, je s ohledem na krátké lhůty, jimiž je žalovaná v rámci předmětného správního řízení vázána a s tím související časovou tíseň, postup žalované zcela ospravedlnitelný. Tlumočnick A. A. F. též složil slib tlumočnicka, který je založen ve správním spisu. Žalobce nadto ani proti ustanovení pana A. A. F. tlumočnickem pro účely správního řízení nikterak nebrojil. Z protokolu o výsledku žalobce v rámci řízení o povinnosti opustit území pak vyplývá, že v této fázi tlumočil pan A. A. F., s čímž žalobce souhlasil. Rovněž pak pokud se jedná o tvrzení žalobce, že mu mělo být tlumočeno z jazyka farsí, nelze mu nikterak přisvědčit, neboť z již zmiňovaného protokolu mimo jiné též vyplývá, že sám žalobce žádal ustanovení tlumočnicka z jazyka arabského. Pokud žalobce posléze obsah protokolu zpochybnil s tím, že arabsky nerozumí a že chtěl, aby s ním bylo komunikováno v jazyce farsí, jeví se být tyto námitky veskrze účelovými, neboť v průběhu správního řízení žalobce nic takového nenamítal.

Ve čtvrtém žalobním bodě žalobce uvedl, že postup žalované byl zatížen procesní vadou spočívající v tom, že žalovaná nepřibrala za účastníky řízení též sestru žalobce a jejího manžela, s nimiž žalobce společně přicestoval do ČR. Krajský soud k tomu uvádí, že Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 17. 4. 2014, č.j. 2 Azs 58/2014 - 33, přístupný na www.nssoud.cz v bodě 16 odůvodnění s poukazem na svá předchozí rozhodnutí (zejm. rozsudek ze dne 30.9.2011, č.j. 7 As 103/2011-54) dospěl k závěru, že „právní úprava nebrání tomu, aby nezletilé děti byly účastníky řízení o zajištění vlastních rodičů – cizinců, a

to v režimu ustanovení § 27 odst. 2 správního řádu. Účast nezletilých dětí zpravidla nebude představovat ani procesní problémy, neboť zájmy dětí většinou nebudou v rozporu se zájmy rodičů (všichni se budou shodně bránit proti zajištění rodičů). Nejvyšší správní soud dále připomíná, že pouze nezletilé děti mohou uplatňovat námitky a skutečnosti, ve kterých spatřují zásah do svých práv; takové námitky nemohou sami za sebe vznášet ani jejich rodiče. Nejedná se tedy o „bezzubé procesní účastenství“, jak by se na první pohled mohlo zdát, nýbrž o jediný způsob, jak uplatnit v tomto řízení práva nezletilých dětí.“

Pokud žalobce namítá, že takto mělo být zacházeno i manželem jeho sestry panem Aramem Goranem, pak k tomu krajský soud uvádí, že argumentace žalobce *per argumentum a maiori ad minus* není přesvědčivá. Je totiž třeba zkoumat, o jakou rodinnou vazbu se v posuzované věci jedná a zda je možno ji chápat analogicky rodinnému svazku mezi rodičem a dítětem. Nařízení Dublin III obsahuje definici pojmu „rodinný příslušník“ v ustanovení čl. 2 písm. g), přičemž z této definice *per eliminationem* vyplývá, že manžel sestry žalobce není jeho rodinným příslušníkem ve smyslu tohoto nařízení, přičemž ho nelze chápat ani jako příbuzného ve smyslu čl. 2 písm. h) tohoto nařízení. Je zřejmé, že intenzita rodinné vazby (v tomto případě švagrovství) není natolik vysoká, aby bylo nezbytně nutné tuto osobu chápat jako „vedlejšího“ účastníka řízení o zajištění ve vztahu k žalobci. Pokud se však jedná o sestru žalobce paní D. B., která nadto vystupovala jako zákonná zástupkyně žalobce, zde se již krajský soud s žalobcem ztotožňuje do té míry, že intenzita příbuzenského vztahu svědčila pro její účastenství v řízení, neboť podle ustanovení čl. 2 písm. g) odrážky třetí Dublinského nařízení, je-li žadatelem svobodná nezletilá osoba, rozumí se rodinným příslušníkem její otec, matka nebo jiná dospělá osoba, která je za ni zodpovědná podle práva nebo praxe členského státu, na jehož území se dospělá osoba nachází. Přestože však žalovaná sestru žalobce v záhlaví napadeného rozhodnutí neoznačila jako účastníka řízení, nedomnívá se krajský soud, že by tato skutečnost mohla mít za následek nezákonnost napadeného rozhodnutí. Ačkoliv totiž sestra žalobce nebyla explicitně za účastníka označena, žalovaná s ní v průběhu celého řízení jednala, neboť tato vystupovala jako zákonný zástupce žalobce. Sestra žalobce tak byla řádně informována o jednotlivých krocích, které žalovaná ve věci učinila a nebyla tak žádným způsobem krácena na svých právech. Z obsahu napadeného rozhodnutí je navíc zřejmé, že žalovaná zacházela s rodinou žalobce (jeho sestrou, manželem sestry a jejich společnými dětmi) jako s celkem a byla si vztahu žalobce k dalším dotčeným osobám zcela vědoma a náležitě jej reflektovala. Z uvedených důvodů krajský soud nepovažoval postup žalované za procesně vadný (viz k tomu obdobně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2014, č.j. 4 Azs 115/2014, přístupný na www.nssoud.cz), neboť by nemělo valného významu, aby paní D. B. jako zákonná zástupkyně zároveň zastupovala žalobce a přitom byla dalším účastníkem řízení.

Vzhledem ke všem shora uvedeným důvodům krajský soud rozhodl, jak je ve výroku I uvedeno.

Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., když úspěšné žalované nevznikly náklady řízení nad rámec její běžné úřední činnosti (ani jejich příznání nepožadovala), a proto jí soud právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal (výrok III). Žalobce nebyl v řízení úspěšný, pročež nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II).

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 16. května 2016

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D., v. r.
Samosoudce

Za správnost vyhotovení:
Běla Kotoučková